

Pressemeddelelse 15. november 2022

Antibiotikaforbruget faldt markant under pandemien

Under covid-19-pandemien faldt antibiotikaforbruget ordineret af praktiserende læger markant. Niveaue af antibiotikaresistens faldt også. Det viser nye tal fra Statens Serum Instituts overvågning.

Antibiotikaforbruget har været støt faldende siden 2013. Men under coronapandemien faldt antibiotikaforbruget yderligere, hvilket også kan ses i et fald i antibiotikaresistensen i mange af de overvågede bakterietyper. Antibiotikaforbruget på hospitalerne faldt dog ikke, og der blev brugt mindre smalspektret penicillin og mere bredspektrede kombinationspenicilliner.

Det er hovedpointerne i den nyeste DANMAP 2021-rapport, som netop er offentliggjort af DTU Fødevareinstituttet og Statens Serum Institut. DANMAP-programmet overvåger antibiotikaforbruget og antibiotikaresistensen i mennesker, dyr og fødevarer i Danmark.

Færre recepter fra praktiserende læger

De praktiserende læger ordinerede 30 % mindre antibiotika i 2021 sammenlignet med 2015. I gennemsnit blev der ordineret 279 recepter på antibiotika pr 1.000 indbyggere i 2021 i almen praksis.

Under pandemien blev der især udskrevet færre recepter til behandling af luftvejsinfektioner. Antallet af recepter, der blev udskrevet til behandling af de 0-4 årige børn faldt med 51 % under pandemien.

Et betydeligt mindre fald ses i antallet af recepter, der blev udskrevet til behandling af urinvejsinfektioner. Her ligger det højeste forbrug blandt de ældste borgere og er langt oftere forbundet med kroniske problemstillinger og sygdom. Således fik cirka hver tredje borger over 70 år udskrevet en antibiotika-recept i 2021.

Antibiotikaforbruget på hospitalerne

Det samlede antibiotikaforbrug på hospitalerne under covid-19-pandemien var næsten uændret. Men kigger man på måden, der blev brugt antibiotika på, var der større udsving.

For eksempel blev der brugt 6 % mindre smalspektret "almindeligt" penicillin, mens der blev brugt 17 % mere af de såkaldte bredspektrede kombinationspenicilliner i 2021 sammenlignet med 2019.

"Vi formoder, at der var færre med ikke covid-19-relateret akutte luftvejsinfektioner og lungebetændelse på hospitalerne under pandemien. Samtidig ved vi, at antallet af planlagte operationer, og dermed forbruget af forebyggende antibiotika, var mindre på baggrund af en ændret aktivitet på hospitalerne," forklarer Ute Wolff Sönksen, overlæge i afdeling for Bakterier, Parasitter & Svampe på SSI.

Nedgang i antallet af infektioner med antibiotikaresistente *E. coli*- og *K. pneumoniae*-bakterier

Parallelt med det faldende antibiotikaforbrug viste overvågningen også et dyk i antibiotikaresistens i de hyppigst forekommende bakterier i infektioner hos mennesker. Således faldt den gennemsnitlige resistens for *E. coli*- og *K. pneumoniae*-blodbaneinfektioner med hhv. 12 % og 11 % fra 2019 til 2021. Ligeledes faldt resistensen i både *E. coli* og *K. pneumoniae* i urinvejsinfektioner. *E. coli* står for næsten 50 % af alle overvågede infektioner i blodet, men er samtidig også den mest almindelige bakterie i urinvejsinfektioner. *K. pneumoniae* er en bakterie, der i større grad er forbundet med hospitalsinfektioner.

Også antallet af påviste methicillinresistente *S. aureus* (MRSA) faldt, fra 3.657 tilfælde i 2019 til 2.715 tilfælde i 2021. Her ses faldet især i antallet af MRSA fundet ved screeninger, dvs. hos personer uden infektion.

"Antibiotikaforbruget har altid ligget relativt lavt i Danmark, og vi har været usikre på, om der ville være en gevinst ved at reducere det yderligere. I slutningen af 2021 steg forbruget igen og nærmede sig niveauet før pandemien. De nyeste tal peger altså på, at det fortsat giver mening med en aktiv antibiotikaindsats i både primærsektoren og på hospitalerne. Denne skal kombineres med endnu bedre brug af infektionshygiejne med fokus på at forebygge infektioner og på at begrænse spredning af højresistente bakterier i sundhedssektoren. Disse er nemlig fortsat i stigning," siger Ute Wolff Sönksen.

Danmap 2021-rapporten

DANMAP programmet overvåger antibiotikaforbruget og antibiotikaresistensen i mennesker, dyr og fødevarer i Danmark.

[Hent DANMAP-rapporten 2021 her \(rapporten i sin fulde længde\)](#)

[Hent Summary DANMAP 2021 her \(rapporten i den korte version\)](#)

Fakta om antibiotika og resistens

Antibiotika anvendes til at behandle infektioner med bakterier i dyr og mennesker. Når bakterier udsættes for antibiotika, kan de udvikle resistens over for det pågældende antibiotikum. Herved overlever bakterierne, og infektionen kan udvikle sig til det værre.

Antibiotikaresistente bakterier kan smitte mellem mennesker og dyr, og bakterier kan overføre resistensegenskaber til hinanden. Resistente bakterier har bedre vilkår end de følsomme bakterier, hvis der er antibiotika til stede. Derfor er det vigtigt kun at bruge antibiotika, når det er nødvendigt.

Spredning af antibiotikaresistente bakterier udgør fortsat et stort sundheds- og samfundsproblem globalt. Det medfører problemer med at behandle infektioner såvel som at forebygge dem, for eksempel i forbindelse med kirurgiske indgreb.

Bakterier kender ikke landegrænser, og antibiotikaresistente bakterier i et land kan sprede sig til andre lande. Det betyder, at selvom situationen i Danmark er gunstig sammenlignet med andre lande, kan uhensigtsmæssig brug af antibiotika til både dyr og mennesker og den medfølgende resistensudvikling give sundhedsmæssige problemer i Danmark.

Fakta om DANMAP

Siden 1995 har DANMAP-programmet overvåget forbruget af antibiotika til mennesker og dyr i Danmark samt forekomsten af antibiotikaresistens i bakterier fra dyr, mennesker og fødevarer. Den løbende overvågning er afgørende for, at myndighederne kan følge udviklingen og handle i rette tid.

DANMAP er et overvågningsprogram, der varetages i samarbejde mellem DTU Fødevarerinstitutionen og Referencelaboratoriet for antibiotikaresistens på Statens Serum Institut og er finansieret af Sundhedsministeriet og Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri.

STATENS
SERUM
INSTITUT